

STRATEGJIA 2025–2027

Këshilli për Udhëheqje në Karrierë dhe Profesion
Tetovë, 2025

Hyrje

Këshilli për Udhëheqje në Karrierë dhe Profesion (në vijim: **Këshilli**) është themeluar më 1 nëntor 2024 nga Instituti për Liderhip dhe Politika Publike (ILPP) në Tetovë. Ai funksionon si një trup joformal, por i strukturuar, me synim të qartë për të koordinuar aktivitetet, dialogun dhe bashkëpunimin mes aktorëve lokalë dhe rajonalë në fushën e zhvillimit profesional dhe orientimit në karrierë për të rinjtë.

Themelimi i Këshillit është rezultat i projektit të mbështetur nga Ambasada e Holandës në Maqedoninë e Veriut:

“Përmirësimi i mjedisit të tregut të punës përmes profesionistëve të aftë dhe të motivuar.”

Qëllimet Kryesore të Këshillit

- Promovimi i dialogut strategjik ndërmjet institucioneve publike, organizatave joqeveritare, shkollave, universiteteve dhe aktorëve tjerë relevantë;
- Përmirësimi i koordinimit të aktiviteteve për zhvillim të karrierës dhe forcimin e aftësive të të rinjve;
- Dhënia e rekomandimeve për politika lokale dhe rajonale që lidhen me orientimin profesional, trajnimin dhe zhvillimin e kapitalit njerëzor.

Përbërja

Këshilli është një platformë gjithëpërfshirëse ku marrin pjesë:

- përfaqësues të shkollave dhe universiteteve,
- organizata joqeveritare (OJQ),
- komunat dhe odat ekonomike,
- si dhe ekspertë të pavarur me përvojë në zhvillim të karrierës dhe treg të punës.

PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Strategjia trevjeçare (2025–2027) e Këshillit për Udhëheqje në Karrierë dhe Profesion është rezultat i një procesi gjithëpërfshirës planifikimi strategjik të zhvilluar në gusht 2025. Punëtorja u organizua nga Instituti për Liderhip dhe Politika Publike (ILPP) si themelues i Këshillit, me mbështetjen e Ambasadas së Holandës në Maqedoninë e Veriut.

Në këtë proces morën pjesë mbi 15 përfaqësues – anëtarë të Këshillit, ekspertë kombëtarë dhe lokalë, si dhe aktorë nga sektori privat. Përmes ushtrimeve individuale, punës në grupe dhe diskutimeve plenare u identifikuan sfidat, vizioni, misioni, objektivat strategjike dhe plani aksional për periudhën 2025–2027.

Konteksti

Maqedonia e Veriut, ngjashëm me vendet tjera të Ballkanit Perëndimor, përballet me sfida të mëdha demografike dhe ekonomike:

- Ulja e natalitetit, që dëmton strukturën e forcës punëtore;
- Migrimi i të rinjve dhe profesionistëve të kualifikuar, që krijon mungesa serioze në tregun e punës;
- Emigrimi i kuadrove seniorë, që thellon hendekun e kompetencave;
- Varësia nga punëtorë të huaj (nga India, Bangladeshi, Nepali, Sri Lanka etj.) për të plotësuar nevojat e kompanive vendore.

Në këtë realitet, sistemi i arsimit profesional dhe dual ka fituar rëndësi të veçantë, por sfidat mbeten:

- Shumë programe fokusohen vetëm në prodhimtari, ndërkohë që nevoja për kuadro është edhe në ndërtimtari, shërbime, TIK, sektorë kreativë e të tjerë;
- Ekziston një mospërputhje midis aftësive të nxënësve dhe kërkesave të tregut të punës.

Këshilli, si një platformë e re dhe gjithëpërfshirëse, synon të shërbejë si urë lidhëse mes arsimit, sektorit privat dhe politikëbërjes, për të plotësuar këto boshllëqe dhe për të rritur mundësitë e punësimit të të rinjve.

Arritjet deri më tani

Megjithëse me më pak se një vit ekzistencë, Këshilli ka arritur:

- Të krijojë partneritete të rëndësishme me aktorë publikë, privatë, akademikë dhe odat ekonomike;
- Të mobilizojë një grup ekspertësh të pavarur nga fusha të ndryshme për të mbështetur punën e tij;
- Të pozicionohet si një aktor unik dhe inovativ në ekosistemin lokal dhe rajonal të këshillimit në karrierë.

Synimet strategjike 2025–2027

Strategjia përcakton tre shtylla kryesore:

1. Etablimi dhe faktorizimi i Këshillit – konsolidimi institucional dhe forcimi i rolit të tij në nivel lokal e rajonal.
2. Këshillimi dhe aftësimi i profesionistëve – përgatitja e të rinjve dhe profesionistëve në faza të ndryshme të karrierës për tregun e punës.
3. Lobimi për politika më të mira arsimore dhe profesionale – avokim për rregullore dhe programe që i përgjigjen nevojave reale të tregut.

Pritshmëritë

Përmes kësaj strategjie, Këshilli do të:

- Shërbejë si **pikë referimi** për orientimin profesional të të rinjve;
- Fuqizojë **rrjetëzimin** ndërmjet institucioneve publike, sektorit privat dhe shoqërisë civile;
- Kontribuojë në **rritjen e punësueshmërisë** së gjeneratës së re;
- Japë **rekomandime të bazuara në evidencë** për politikat lokale dhe kombëtare.

1. Korniza

Procesi i hartimit të kësaj Strategjie 2025–2027 u zhvillua në gusht 2025 në kuadër të një punëtorie të organizuar nga Instituti për Liderhip dhe Politika Publike (ILPP), si themelues i Këshillit për Udhëheqje në Karrierë dhe Profesion.

Në këtë punëtori morën pjesë:

- Anëtarët konstituues të Këshillit (*shih Aneksin 1 – Lista e pjesëmarrësve*),
- Ekspertë të fushës së këshillimit në karrierë,
- Përfaqësues të sektorit privat dhe akademik.

Qëllimi i Procesit

Punëtorja kishte për synim që nga një grup i gjerë ekspertësh të nxirreshin në pah:

- Aspektet kryesore që ndikojnë në zhvillimin profesional dhe orientimin në karrierë;
- Vizioni dhe misioni i përbashkët i Këshillit;
- Objektivat strategjike dhe plani i punës për periudhën 2025–2027;
- Rregullorja e punës për funksionimin e brendshëm të Këshillit;
- Analiza e faktorëve të brendshëm dhe të jashtëm përmes një procesi të plotë SWOT.

Metodologjia

Procesi u realizua përmes:

- Ushtrimeve individuale,
- Punës në grupe tematike,
- Sesioneve plenare, të cilat pasoheshin me debat dhe diskutim konstruktiv.

Ky qasje gjithëpërfshirëse mundësoi që të përpilohej një dokument i cili:

- Reflekton nevojat reale të të rinjve dhe profesionistëve,
- Merr parasysh sfidat aktuale demografike dhe ekonomike,
- Është i zbatueshëm në nivel lokal dhe rajonal.

Konteksti i Gjerë

Maqedonia e Veriut përballet me:

- Ulja e natalitetit,
- Migrimin e të rinjve dhe profesionistëve të kualifikuar,
- Mungesën e kadrove specifike në sektorë kyç si ndërtimtaria, shërbimet, TIK-u, prodhimi dhe sektorët kreativë.

Si rrjedhojë, vendi është duke e plotësuar boshllëkun e fuqisë punëtore përmes punëtorëve të huaj nga vende si India, Bangladeshi, Nepali apo Sri Lanka.

Në këtë sfond, arsimi profesional dhe dual ka fituar një rëndësi të veçantë gjatë dekadës së fundit. Megjithatë, sfidat mbeten të mëdha, sepse shumë iniciativa janë përqendruar vetëm në kompanitë prodhuese dhe shkollat teknike, duke lënë pas sektorë të tjerë me potencial punësimi.

Prandaj, Këshilli për Udhëheqje në Karrierë dhe Profesion pozicionohet si një aktor i ri dhe i domosdoshëm, që plotëson boshllëqet mes sistemit arsimor, sektorit privat dhe politikëbërjes publike.

3. Vizioni dhe Misioni

3.1 Vizioni

“Të inspirojë dhe fuqizojë të rinjtë për pjesëmarrje aktive dhe të suksesshme në tregun e punës.”

3.2 Misioni

Misioni i Këshillit është të krijojë një urë lidhëse midis arsimit, sektorit privat dhe politikëbërjes, në mënyrë që të rinjtë të përfitojnë nga orientimi, mentorimi dhe mundësitë për zhvillim të karrierës.

Duke u bazuar në diskutimet gjatë punëtorisë dhe në versionet e draftuara, misioni përfundimtar formulohet si vijon:

“Të ndihmojë të rinjtë dhe profesionistët e rinj të ndërtojnë karrierë të qëndrueshme përmes edukimit, trajnimit, përvojës praktike dhe mentorimit, duke ndikuar aktivisht në politikat arsimore dhe profesionale që përputhen me nevojat e tregut të punës.”

Ky version kombinon elementet e tre draft-misioneve që kishit përgatitur dhe i jep më shumë peshë rolit të Këshillit si **aktor avokues dhe praktik** njëkohësisht.

3.3 Parimet Udhëheqëse

Përveç vizionit dhe misionit, Këshilli udhëhiqet nga këto parime:

- **Gjithëpërfshirja** – çdo i ri, pavarësisht prejardhjes apo nivelit arsimor, ka të drejtë në orientim cilësor në karrierë.
- **Partneriteti** – puna e përbashkët midis arsimit, sektorit privat dhe institucioneve është çelësi i suksesit.
- **Transparenca dhe llogaridhënia** – të gjitha aktivitetet bazohen në procese të hapura dhe me ndikim të matshëm.
- **Inovacioni dhe fleksibiliteti** – përshtatja me sfidat e tregut të punës dhe nevojat e gjeneratave të reja.

4. Objektivat Strategjike

Duke marrë parasysh kontekstin, nevojat e të rinjve dhe profesionistëve si dhe potencialin e aktorëve lokalë dhe rajonalë, Këshilli për Udhëheqje në Karrierë dhe Profesion përcakton tre objektiva kryesore për periudhën 2025–2027:

1. Etablimi dhe faktorizimi i Këshillit për Udhëheqje në Karrierë dhe Profesion
2. Këshillimi dhe aftësimi i profesionistëve në zhvillim të karrierës
3. Lobimi për politika arsimore dhe profesionale që reflektojnë nevojat e tregut të punës